

KÉRDÉSEK A BIZTOSJELÖLTHÖZ**Dan JØRGENSEN****Energia és lakhatás****1. Általános alkalmasság, európai elkötelezettség és személyes függetlenség**

Milyen személyes képességekkel és tapasztalatokkal rendelkezik, melyek különösen alkalmassá teszik Önt arra, hogy biztosként előmozdítsa – elsősorban azon a területen, amelynek felelőse lenne – az általános európai érdekeket? Hogyan járul majd hozzá a Bizottság politikai iránymutatásainak végrehajtásához? Hogyan valósítja majd meg a nemek közötti egyenlőség érvényesítését, és hogyan építi be a nemek közötti egyenlőség szempontjait a tárcájához tartozó valamennyi szakpolitikába? Hogyan valósítja majd meg az ifjúsági szempontok érvényesítését?

Függetlenségére vonatkozóan milyen biztosítékokkal tud szolgálni a Parlamentnek, és hogyan biztosítaná, hogy semmilyen múlt-, jelen- vagy jövőbeli tevékenysége ne ébresszen kétséget a Bizottságon belüli feladatkörének ellátásával kapcsolatban?

Az Európai Unió egész szakmai életem meghatározó része volt. 29 éves koromban megválasztottak az Európai Parlamentbe, és csaknem 10 éven át képviselőként dolgozhattam.

EP-képviselőként mély tisztelet alakult ki bennem az Európai Parlament iránt, hiszen kulcsfontosságú szerepet játszik Európa jövőjének alakításában, miközben munkája a polgárok számára hasznos, kézzelfogható eredményekkel jár. Betekintést nyertem az uniós szakpolitikai döntéshozatal összetettségébe, ami megerősített abban a meggyőződésben, hogy az érdemi eredmények elérése érdekében milyen fontos az együttműködés.

2013-ban visszatértem Dániába, és 2015-ig élelmiszerügyi, mezőgazdasági és halászati miniszterként dolgoztam, ezt követően pedig megválasztottak a dán parlamentbe. 2019-től egészen a közelmúltig klímaügyi, energiaügyi és közüzemi miniszterként, majd a fejlesztési együttműködésért és a globális éghajlat-politikáért felelős miniszterként tevékenykedtem, és Dániát képviseltem az Európai Unió Tanácsában különböző fórumokon, illetve az uniós jogszabályok végrehajtásával foglalkoztam. Többek között ennek köszönhető, hogy jól átlátom azt a folyamatot, ahogyan az uniós szinten hozott döntések a tagállamokat érintik a végrehajtási folyamatban. Az Ukrajna elleni orosz invázió által okozott energiaválság idején energiaügyi miniszterként olyan kihívásokkal kellett szembesülnöm, amelyek próbára tették az energiabiztonsági együttműködést mind nemzeti, mind uniós szinten, és rávilágítottak, hogy mennyire fontos az energetikai átállás az uniós energiarendszer rezilienciája szempontjából.

Kinevezésem esetén az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal kapcsolatos szakmai tapasztalataim előnyt jelenthetnek a biztosi szerepben, de teljes mértékben tisztában vagyok azzal is, hogy ebben az új feladatkörben még rengeteg a tanulnivaló.

Az elmúlt években aktívan részt vettem az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) keretében zajló és az olyan szervezetekkel folytatott nemzetközi tárgyalásokon, mint a Nemzetközi Energiaügynökség (IEA), a Világbank és az Afrikai Fejlesztési Bank. Ennek során alaposan megismerkedhettem a nemzetközi diplomácia és tárgyalások világával, aminek reményeim szerint hasznát vehetem majd az Európai Bizottság tagjaként, amikor az Unió globális fórumokon való képviselőjévé kerül a sor.

Az energetikai, éghajlati és környezetvédelmi kérdések iránt világeletemben elkötelezettnek éreztem magam. A zöld átállás nemcsak egy környezeti szempontból megkerülhetetlen szükségszerűség, hanem egyben lehetőség is mind a gazdaság, mind a társadalom számára. Az átállás ösztönzőleg tud hatni a versenyképességre, munkahelyeket teremthet, és több európai számára elérhetővé teszi a tiszta és megfizethető energiát, valamint a

fenntarthatóbb és megfizethetőbb lakhatást. A folyamat a társadalmi szolidaritás jegyében megy végbe, vagyis közben különös figyelmet fordítanak arra, hogy senki ne maradjon ki belőle. Dániában e cél megvalósításán dolgoztam, különösen a dán éghajlatváltozási törvény révén és számos energiaügyi politikai megállapodás tető alá hozásával. Az energiaügy és a lakhatás összetett és sokrétű szakpolitikai területek, amelyekhez alaposan meg kell érteni mind a műszaki, mind a politikai szempontokat. Bizonyára még sok tanulnivalóm van. Úgy vélem azonban, hogy tapasztalataimnak köszönhetően hatékonyan hozzá tudok járulni a munkához, ugyanakkor nyitottan állok hozzá a kollégáim, sőt az európai parlamenti képviselők szakértelméhez és tanácsaihoz is.

Amint azt a Bizottság politikai iránymutatásai is kiemelik, az energia alapvető eleme az EU előtt álló fő kihívások kezelésének, amelyek a következők: a megélhetési költségek és az energiaszegénység; az európai vállalkozások versenyképessége és zöld munkahelyek teremtése az európai munkavállalók számára; az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és gazdaságunk dekarbonizációja; a megfizethető, tiszta energiával való ellátás biztosítása technológiasemleges módon; valamint az EU geopolitikai szerepének megerősítése az energiadiplomáciában, kezdve Ukrajnával és az európai szomszédsággal.

Biztosi kinevezésem esetén kötelességemnek tartom, hogy ezekre a kihívásokra biztostársaimmal szoros együttműködésben megoldást találjunk, hozzájárulva egy fenntarthatóbb, virágzóbb és versenyképesebb Európa megteremtéséhez, szuverenitásunk és társadalmaink megerősítéséhez, miközben szociális modellünket megőrizzük, sőt megerősítjük.

Mivel az említett kihívások összefüggenek egymással, így a válaszul elfogadásra kerülő szakpolitikák és intézkedések is szükségszerűen összekapcsolódnak:

- a tiszta energiába történő beruházások fellendítése, kezdve a 2030-ig tartó időszakokra vonatkozó jogi keret végrehajtásával, az ipari versenyképesség megerősítése, valamint az európai háztartások és vállalkozások megélhetési, illetve termelési költségeinek csökkentése. Ez például a tisztáipar-megállapodás, a megfizethető energiaárakra irányuló cselekvési terv és a tiszta beruházási stratégia révén fog megvalósulni, valamint azáltal, hogy a Bizottság az uniós tagállamokkal együtt szilárd kézzel irányítja és megerősíti az energiauniót;
- gondoskodás arról, hogy az energetikai átállás szociális, igazságos és a versenyképességet erősítő módon menjen végbe, együttműködve az európai energiaiparral és a szakszervezetekkel azon, hogy az átállás társadalmilag inkluzív és gazdaságilag életképes legyen;
- az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és energiarendszerünk további dekarbonizációja, a klímasemlegesség 2050-ig történő megvalósítását célzó európai zöld megállapodás megvalósítása mellett;
- hozzájárulás az árak csökkentéséhez hálózati infrastruktúránk korszerűsítése, valamint egy biztonságos, reziliens és összekapcsolt energiarendszer kiépítése révén. Ezt egy villamosítási cselekvési terv és az orosz energiainport megszüntetésére irányuló ütemterv fogja támogatni;
- Európa energiadiplomáciájának megerősítése mind globális szinten, mind a szomszédságunkban, Ukrajnával a bővítés energetikai dimenziója terén együttműködve.

A tárcámon belüli, az „energia” és a „lakhatás” közötti szinergiák teljes mértékű feltárását követően – számítva az Európai Parlament és valamennyi érdekelt fél támogatására – elő fogunk terjeszteni egy tervet a megfizethető lakhatásra vonatkozóan, amely a lakhatási problémákkal küzdő fiatalok és családok millióinak hivatott támogatást nyújtani. Kiemelt kérdésként fogom kezelni az épületek energiahatékonyosságát, és olyan konkrét intézkedésekkel fogok hozzájárulni az EU első szegénység elleni stratégiájához, amelyek kézzelfogható eredményekhez vezetnek, csökkentve az energiaköltségeket és az energiaszegénységet szerte Európában. Ez nemcsak a társadalmi összetartozást fogja erősíteni, hanem gazdasági növekedésünkhöz és versenyképességünkhöz is hozzá fog járulni, Európa fenntarthatóbbá tétele és felvirágoztatása érdekében.

Az európai polgárok csak akkor tudják ténylegesen hasznát venni az uniós szakpolitikáknak, ha ez utóbbiak tükrözik kontinensünk sokszínűségét, és inkluzív módon kerülnek végrehajtásra. A faji vagy etnikai származás, a szexuális irányultság, a társadalmi-gazdasági háttér, a fogyatékoságok, az életkor és a személyes meggyőződések mellett a nem is fontos tényező e tekintetben. A hatáskörömbé tartozó területeken támogatni fogom a 2020–2025-ös időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia végrehajtását, és figyelembe fogom venni az Európai Parlament ezzel kapcsolatos állásfoglalásait. Szem előtt tartva a nemek közötti egyenlőség kérdését a felelősségi körömben, törekedni fogok annak biztosítására, hogy azt minden kezdeményezésemben teljes mértékben figyelembe vegyék. Emellett biztosítani fogom, hogy saját csapatom nemi szempontból kiegyensúlyozott legyen.

A jelenlegi szakpolitikák – különösen ami a lakhatást, az épületeket, a megújuló energiaforrásokat és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákat illeti – hatással lesznek a mai fiatalok életére és a következő generációkéra

is. Merítve a fiatal EP-képviselőként szerzett tapasztalataimból gondoskodni fogok arról, hogy a fiatalok részvétele tevékenységem középpontjában álljon. Megbízásom első 100 napján belül el kívánom indítani az éves ifjúságpolitikai párbeszédet, rendszeres lehetőséget teremtve a fiatalok számára, hogy a kulcsfontosságú témákkal és kezdeményezésekkel kapcsolatban meg tudják osztani velem a meglátásaikat a tárcámhoz tartozó területeken. Támogatni szeretném a [Young Energy Ambassadors](#) (fiatal energiaügyi nagykövetek) programot, hogy olyan fiatalokból álló közösséget hozzunk létre, akik ösztönzik a tiszta energiára való átállást.

A Szerződések betűjével és szellemével teljes mértékben összhangban, valamint a biztosok magatartási kódexét tiszteletben tartva fogok eljárni. Nem fogok utasításokat elfogadni semmilyen kormánytól, sem más szervezetektől, és mindig az európai érdekeknek megfelelően fogok cselekedni. Párbeszéd kialakítására fogok törekedni az érintett polgárokkal és érdekelt felekkel. Mindig azt fogom szem előtt tartani, hogy munkámat a tényekből kiindulva és a tudomány alapján végezzem. A legszigorúbb etikai normákat követem, teljes mértékben tiszteletben tartom az uniós szerződések betűjét és szellemét, valamint tisztában vagyok azzal a kötelezettségemmel, hogy az európai érdekeknek megfelelően járjak el. Amennyiben olyan helyzet merülne fel, amely összeférhetlenséghez vezethet, vagy amellyel összefüggésben pártatlanságom megkérdőjelezhető, haladéktalanul tájékoztatni fogom a Bizottság elnökét. Érdekeltségi nyilatkozatom nyilvánosan elérhető és hiánytalan, és gondoskodni fogok arról, hogy személyes körülményeim megváltozása esetén frissítésre kerüljön.

2. A tárca irányítása és együttműködés az Európai Parlamenttel

Kötelezettséget tud-e vállalni arra, hogy megfelelően tájékoztatja a Parlamentet saját és az irányítása alá tartozó szervezeti egységeiről? Milyen szempontból tekinti magát elszámoltathatónak a Parlament előtt?

Milyen konkrét kötelezettségvállalásokat kíván tenni a Parlamenttel végzendő közös munka és a Parlamentben – bizottsági és plenáris üléseken – való jelenlét, az átláthatóság, az együttműködés, valamint a Parlament álláspontjainak és jogalkotási kezdeményezésekre vonatkozó kéréseinek tényleges nyomon követése tekintetében? Készen áll-e arra, hogy a tervezett kezdeményezésekkel és a folyamatban lévő eljárásokkal kapcsolatban a Parlamentet – a Tanáccsal egyenrangú félként – naprakész információkkal és dokumentumanyaggal lássa el?

Európai parlamenti képviselőként és nemzeti miniszterként szerzett korábbi tapasztalataim birtokában teljes mértékben tisztában vagyok azzal, hogy a Parlament társjogalkotóként döntő szerepet tölt be az energiaügy és a lakhatás terén is. Amennyiben az Európai Parlament megerősít tisztségemben, teljes mértékben elkötelezett leszek amellyel, hogy a tárcámhoz tartozó valamennyi kérdésben a lehető legszorosabban együttműködjek az Önök intézményével.

Ez konkrétan azt jelenti, hogy az Európai Parlamenttel a lehető legnagyobb mértékű, nyílt és átlátható, jóhiszemű együttműködést biztosítanám, maradéktalanul tiszteletben tartva a jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodást, valamint az Európai Parlament és a Bizottság közötti keretmegállapodást. EP-képviselőként szerzett tapasztalataim alapján továbbá úgy vélem, hogy a szoros együttműködés elengedhetetlen ahhoz, hogy a jövőbeli kezdeményezésekkel kapcsolatban konszenzusra jussunk, és az európai polgárainkkal, illetve az ő érdekükben folytatott munka csak így lehet hatékony és intenzív.

Az Európai Parlament az egyetlen közvetlenül választott, azokat az európai polgárokat képviselő intézmény, akiket szolgálni szeretnék. Ezért csak természetes, hogy elszámolással tartozom Önöknek.

Rendszeresen jelen leszek mind a plenáris ülésen, mind az illetékes bizottságokban, és biztosíthatom Önöket afelől, hogy az érdemi és konstruktív párbeszéd híve vagyok. Az energiapolitikát illetően az ITRE bizottság kulcsfontosságú tárgyalópartner lenne, de más bizottságokban is szorosan együtt fogok működni az európai parlamenti képviselőkkel. Egy körültekintően kidolgozott európai lakhatási politika kialakítása során az EMPL bizottság mellett, amely már foglalkozik ezzel a fontos témával, az IMCO és a REGI bizottság is megkerülhetetlen partner lesz. De további bizottságok is számításba jöhetnek és jönnek is a különféle kérdésekkel kapcsolatban folytatott munka szempontjából.

A hatáskörömbé tartozó tevékenységeikért politikai felelősséget vállalok, a közelgő intézkedésekről pedig rendszeresen tájékoztatni fogom a Parlamentet, megerősítve a kölcsönös bizalmat, az átláthatóságot és az információcserét. Az EU és polgáraink érdekében számíthatnak arra, hogy figyelmesen meghallgatom véleményüket, és elfogulatlan közvetítőként szolgálok, hidakat építek és kiegyensúlyozott kompromisszumokat találok a jogalkotási eljárások minden lépése során.

A keretmegállapodással összhangban vállalom továbbá, hogy minden tölem telhetőt megteszek annak biztosítása érdekében, hogy a Bizottság három hónapon belül választ adjon az Európai Parlament állásfoglalásaira. Készen állok arra, hogy hozzájáruljak a Parlament által az EUMSZ 225. cikke értelmében előterjesztett kezdeményezések nyomon követéséhez. A parlamenti képviselőktől érkező leveleket, kérdéseket és találkozókra vonatkozó megkereséseket a lehető leggyorsabban és legjobb tudásom szerint fogom fogadni. Kötelezettségemnek tekintem továbbá, hogy az új ciklus kezdetén kivegyem a részem a többéves programozás feladatából és az uniós prioritásokról szóló együttes nyilatkozat kidolgozásából. A keretmegállapodás értelmében a Bizottság munkaprogramjával kapcsolatos információcsere és egyeztetések iránti elkötelezettségem is változatlan.

A fentiek a Parlammnttal való együttműködés intézményi keretét érintik. Bizonyosak lehetnek azonban afelől, hogy amennyiben a Parlament biztósként támogat engem, az együttműködés iránti személyes elhivatottságom az interakcióink szempontjából ugyanannyit fog érne, ha nem többet, mint ennek a hivatalos keretmegállapodásnak a szövege.

A Foglalkoztatási és Szociális Bizottság kérdései

3. Sokan szenvednek a megfizethető lakhatás hiányától. Hogyan fogja biztosítani, hogy a Bizottság megválasztott elnöke, Ursula von der Leyen által bejelentett megfizethető lakhatásra vonatkozó első európai terv elegendő megfizethető lakhatást biztosítson az alacsony és közepes jövedelmű csoportok lakhatási igényeinek kielégítéséhez? Milyen konkrét intézkedéseket kíván tenni különösen annak biztosítása érdekében, hogy a terv lehetővé tegye a szükséges köz- és magánberuházásokat ahhoz, hogy mindenki számára megfizethető és hozzáférhető lakhatást és lehetőségeket biztosítsanak? Hogyan fogja garantálni az „elsőként lakhatás” elvét, amely gazdasági és társadalmi szempontból egyaránt hatékonyak bizonyult a hajléktalanság felszámolásában? Milyen megközelítést alkalmaz a magántulajdon tekintetében a lakhatással kapcsolatos uniós intézkedésekkel összefüggésben? Hogyan fogja biztosítani a szoros együttműködést Mínzatu ügyvezetőalelnök-jelölttel ebben a kérdésben?

A lakhatási válság kezeléséhez helyi, nemzeti és európai megoldásokra egyaránt szükség van. Ha én lehetek az első olyan biztos, akinek a tárcája kifejezetten a lakhatást is magában foglalja, szorosán együtt fogok működni az Európai Parlammnttal, a tagállamokkal, a helyi hatóságokkal és valamennyi érdekelt féllel annak érdekében, hogy pozitív változást hozzunk Európa-szerte különösen a fiatalok és a családok számára, akik nehezen találnak megfizethető lakhatást.

Megbízólevelemnek megfelelően a Bizottság elő fog terjeszteni egy kifejezetten a megfizethető lakhatással kapcsolatos európai tervet, amely az első ilyen az EU történetében. A terv technikai segítségnyújtást fog biztosítani a városoknak és a tagállamoknak, elő kívánja mozdítani a beruházásokat, és a lakásszektorban szükséges szaktudásra fog összpontosítani. Tartalmazni fog egy lakásépítési stratégiát is, amely kimondottan a lakáskínálat fellendítésére irányul (további részletek a 11. kérdés alatt). A terv kidolgozása során fel fogjuk használni a már meglévő tapasztalatokat, amelyekre például a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai kezdeményezés kapcsán sikerült szert tenni. E kezdeményezés keretében különböző európai országokban összesen 100 úgynevezett „világítótorony-kerület” („Lighthouse District”, szociális és megfizethető lakókerület) inkluzív felújítása zajlik. Számomra az egyik legfontosabb tanulság ebből az, hogy milyen fontos az inkluzív megközelítés, vagyis mind az Európai Parlament, mind az összes többi érdekelt fél bevonása – ideértve a köz- és a magánszektor, a kínálati és keresleti oldalt is. Ezért a tervet a lakásszektor valamennyi fő érdekelt felével szoros együttműködésben fogom kidolgozni.

Prioritás lesz számomra, hogy jobb együttműködést alakítsak ki a lakhatási ökoszisztéma érdekelt feleivel. A munkát egy külön erre a célra létrehozott munkacsoport fogja támogatni, amely a Bizottság érintett szolgálatait fogja majd egybe. Így biztosított lesz a szakpolitikai területek és a terv szempontjából szóba jövő összes finanszírozási lehetőség koherenciája, és egyben könnyebb lesz az eddig elvégzett munkára és elemzésekre támaszkodni. Ugyanilyen fontos, hogy az épületekről szóló közelmúltbeli jogszabályokban bevezetett új eszközöket teljes mértékben végrehajtsuk. E tekintetben a nemzeti hatóságokkal folytatott szoros párbeszéd elengedhetetlen lesz. Támogatni fogjuk az induló innovatív vállalkozásokért, kutatásért és innovációért felelős biztos munkáját azáltal, hogy kibővítjük az új európai Bauhaus kezdeményezés közösségét.

A lakhatás megfizethetőbbé tétele érdekében mindenképpen további köz- és magánforrásokat kell mozgósítani. Már léteznek olyan eszközök uniós szinten, amelyek célja, hogy beruházásokat vonzzanak a megfizethető és szociális lakhatás területére. Ilyen például az InvestEU program. Az ezzel kapcsolatban szerzett tapasztalatokat mindenképpen fel kívánjuk használni, hogy az Európai Beruházási Bank, valamint más nemzetközi pénzügyi szervezetek és érdekelt felek együttműködésével létre tudjunk hozni egy páneurópai beruházási platformot a

megfizethető és fenntartható lakhatás támogatására. A megbízólevéllel összhangban támogatni fogom továbbá a kohézióért és reformokért felelős ügyvezető alelnököt egy olyan javaslat kidolgozásában, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy tőkét injektáljanak a lakáspiacra, és megduplázzák a megfizethető lakhatásra beütemezett kohéziós politikai beruházásokat (további részletek a 12. kérdés alatt). Támogatni fogom továbbá a tiszta, igazságos és versenyképes átmenetért felelős ügyvezető alelnököt az állami támogatási szabályok felülvizsgálatában, hogy azok a lakhatásra is kiterjedjenek, különösen ami az energiahatékonyságot és a szociális lakhatást illeti (további részletek az 5. és a 9. kérdés alatt). Ezzel összefüggésben döntő jelentőségű a Szociális Klímaalap gyors és hatékony bevezetése is.

Az EU-ban mintegy 1 millió hajléktalan él, és az utóbbi években több tagállamban nőtt a számuk. A Bizottság a hajléktalanság elleni küzdelem európai platformjának égisze alatt már jelenleg is támogatást nyújt az összes érintett szereplőnek. Azok a stratégiák, amelyek a szociális támogatás mellett mindenekelőtt arra irányulnak, hogy a hajléktalanok számára állandó lakhatást biztosítsanak („elsőként lakhatás”), nagyon hathatós és költséghatékony megközelítésnek mutatkoznak a lakhatásból való kirekesztettség kezelésére. Ezt a megközelítést a hajléktalanság elleni küzdelemre irányuló nemzeti stratégiák is fokozatosan átveszik. A lakhatás elsődlegességét célzó stratégiák uniós finanszírozásból is támogathatók, például az Európai Szociális Alap Pluszból. Minden idevágó tapasztalatot alaposan meg fogunk vizsgálni a megfizethető lakhatásra vonatkozó első európai terv kidolgozása során, amely az egész lakosság igényeinek eleget kíván tenni, tehát a legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportokénak is.

A magántulajdon védelme és az illegális lakásfoglalások elleni küzdelem elsősorban nemzeti szintű feladat. Ezen a területen a tagállamok és igazságügyi hatóságai felelőssége, hogy biztosítsák az alapvető jogok tényleges tiszteletben tartását és védelmét. Általánosabban fogalmazva, a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai terv törekedni fog minél több magánberuházás ösztönzésére a megfizethető lakások kínálatának fellendítésére, ami többek között a magántulajdonhoz fűződő jogok tiszteletben tartásának is függvénye.

Az emberekért, készségeikért és felkészültségükért felelős ügyvezető alelnök vezetésével a Bizottság el fogja indítani az EU első szegénység elleni stratégiáját azzal a céllal, hogy az emberek könnyebben hozzájussanak a szükséges alapvető szolgáltatásokhoz és védelemhez, és hogy a szegénységet a kiváltó okok szintjén kezelje. Szorosan együtt fogok működni az ügyvezető alelnökkel a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai terv és az EU szegénység elleni stratégiája közötti együttműködés lehető legjobb kiaknázása érdekében. Ugyanez vonatkozik a készségek uniójára is, amelynek része az építőiparban szükséges szakértelem megerősítése szempontjából oly fontos új európai szakképzési stratégia is.

4. Megbízólevele értelmében munkája hozzá fog járulni az energiaszegénység kezeléséhez, valamint a társadalmilag igazságos és versenyképes átmenet biztosításához. Milyen szakpolitikákat kíván végrehajtani az energiaszegénység által leginkább érintett személyek védelme, valamint a megfizethető épületfelújítások és a zöld lakhatáshoz való hozzáférés biztosítása érdekében? Hogyan fogja kezelni a megfizethető energiaárakra vonatkozó cselekvési terv az energiaszegénységet? Milyen konkrét ösztönzőkkel kíván hozzájárulni a zöld szociális és köztulajdonú bérlakások és zöld épületek hosszú távú fejlesztéséhez, valamint a tulajdonosok és a bérlők energiaköltségeinek csökkentéséhez?

„Senkit sem hagyunk hátra”: ez a szociális, igazságos és versenyképes energetikai átállás alapelve. Az energiaválság óta fokozódott az energiaszegénység, és 2023-ban 47 millióra (ez az uniós lakosság 10,6%-a) rúgott azon uniós polgárok száma, aki nem tudta kellően felfűteni az otthonát. Az energiaszegénység problémájának kezelése kulcsfontosságú szerepet játszik az igazságos átmenetben és jövőbeli lakhatási politikánkban is. Az energiaszegénység veszélyének kitett társadalmi rétegek és régiók, és különösen az átalakulóban lévő széntermelő régiók védelme rendkívül fontos annak biztosítása érdekében, hogy minden polgár részesülhessen a tiszta energiára való átállás előnyeiből.

Az energiaszegénység enyhítésében az energiahatékonyság és az energiahatékony készülékek is nagy szerepet játszhatnak, hiszen kevesebb energiát igényelnek, csökkentik a fogyasztók energiaszámláit, és megfizethetőbbé teszik az energiát mind a lakosság, mind a vállalkozások számára. Az energiahatékonysággal foglalkozó európai polgári vitacsoport az év elején hasznos ajánlásokat fogalmazott meg. Például azt szorgalmazta, hogy el kell látni a fogyasztókat az ahhoz szükséges információkkal, hogy energiahatékonyra váljanak, nevezetesen a termékek energiafogyasztását feltüntetető termék címkék révén, valamint támogatni kell a lakóépületek energiahatékonyabbá tételét célzó felújításokat. Át fogom gondolni, hogy a soron következő ciklus során miként lehet a legjobban végrehajtani ezeket az ajánlásokat.

Mind a meglévő uniós jogszabályok, mind az energiaszegénységről szóló 2023. évi bizottsági ajánlás, mind a Szociális Klímaalap elismeri, hogy sürgősen fel kell lépni az energiaszegénység ellen, és meg kell védeni azokat,

akiket a legérzékenyebben érint. Az átdolgozott energiahatékonysági irányelv arra ösztönzi a tagállamokat, hogy energiahatékonysági intézkedéseik és beruházásaik során vegyék előre az energiaszegénység leküzdésének feladatát. Emellett a villamosenergia-piac szerkezetének július óta hatályos reformja értelmében kötelező megvédeni az energiaszegénységben élőket attól, hogy lekapcsolják az otthonukban az áramot. Az átalakulóban lévő széntermelő régiókra irányuló kezdeményezés és az Igazságos Átmenet Alap már most is támogatja a szénoorientált és karbonintenzív közösségeket és régiókat, különösen azzal az ambícióval, hogy új munkahelyeket teremtsen a megszűnőfélben lévő munkahelyek pótlására.

A polgárok részvételével kialakítandó energetikai intézkedéscsomag foglalkozni fog az energiaszegénység problémájával, és hozzá fog járulni ahhoz, hogy az energia mindenki számára elérhető legyen. E csomag központi eleme a tagállamokkal való megerősített partnerség lesz majd, amelynek célja az épületeket, a mikrovállalkozásokat és a kkv-kat érintő energiahatékonysági beruházások, valamint a megújuló energia elérhetőségének javítása. Az intézkedések ezenkívül támogatni fogják az EU szegénység elleni stratégiáját is, és hozzá fognak járulni a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai tervhez. A megfizethetőség kérdése mellett a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások esetében az is probléma, hogy gyakran nem jutnak hozzá az energiahatékonyság javításához szükséges információkhoz és finanszírozáshoz. Az energiaszegénységgel foglalkozó tanácsadó központ révén – melynek létrehozását és finanszírozását az Európai Parlament javasolta, illetve végzi – továbbra is biztosítani fogjuk, hogy a helyi hatóságok és közösségek technikai támogatást kapjanak hatékony intézkedések kidolgozásához és végrehajtásához.

A megfizethető energiára vonatkozó cselekvési terv (lásd a 8. kérdésre adott választ) helyi energiaközösségeken és energiamegosztáson alapuló új energiafogyasztási módokat fog támogatni. Konkrét intézkedésekre és eredményekre van szükségünk lokális szinten, és én valamennyi érdekelt féllel együtt fogok működni annak érdekében, hogy mind az egyéni, mind a vállalati fogyasztóknak innovatív energiatermékek és -szolgáltatások álljanak rendelkezésre.

Az ezen a téren zajló munka támogatása érdekében kinevezésem esetén szorosan együtt fogok működni biztostársaimmal azon, hogy a Szociális Klímaalapból és a kohéziós politikai alapokból lehívható legyen a legkiszolgáltatottabbak védelméhez szükséges pénzügyi támogatás.

A megbízható tervezés elengedhetetlen a zöld lakhatás és a környezetbarát épületek fejlesztésének előmozdításához. Az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv átdolgozott változatában konkrétan nemzeti épületfelújítási tervekről van szó. Ezek egyértelműen irányt mutatnak majd a piaci szereplők, köztük az építőipar és a pénzügyi intézmények számára. Így a hirtelen politikai irányváltások kockázata is kisebb lesz, amelyek a múltban sajnálatos módon károsították az építőipart.

Az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelvnek és az energiahatékonysági irányelvnek megfelelően a nemzeti szintű pénzügyi ösztönzőknek elsősorban a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra, köztük az energiaszegénység által érintetteket és a szociális bérlakásokban élőkre kell irányulniuk. Az energiaszegénységben élő polgárok gyakran az EU legrosszabb energiahatékonyságú és legkevésbé szigetelt épületeiben laknak – a felújítást ezekkel kell kezdeni. A lakóépület-felújításnak reprezentatív arányban bérbé adott ingatlanokat is magában kell foglalnia, hogy a bérlők energiaszámlái is csökkenjenek, és az ő lakókörnyezetük is jobb legyen. Foglalkozni szeretnék a decentralizált és helyi megújulóenergia-termelés előtt álló akadályokkal, hogy előmozdítsam ezen ágazat fejlődését. A fenti megfontolások mind központi szerepet fognak játszani a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai tervben.

Az energiaszegénység problémájának megoldása, valamint a „zöld” lakóépületek, szociális bérlakások és önkormányzati tulajdonú lakások hosszú távú fejlesztésének előmozdítása érdekében a lehető legszélesebb körben együtt fogok működni az érdekelt felekkel.

5. Megbízólevele arra utasítja Önt, hogy támogassa a tiszta, igazságos és versenyképes átmenetért felelős ügyvezető alelnököt az állami támogatási szabályok reformjában a lakhatási támogatási intézkedések, különösen a szociális lakhatás lehetővé tétele érdekében. Milyen változtatásokat tervez az uniós állami támogatási szabályok és a szociális lakás fogalmának meghatározása tekintetében az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló jogszabályban annak biztosítása érdekében, hogy a lakhatás kikerüljön a piaci szabályok hatálya alól, és hogy elegendő szociális lakás álljon rendelkezésre? Törekedni fog-e biztosként arra, hogy az állami lakáscélú beruházások költségvetési szabályai alól kifejezett mentességeket érjen el?

Biztosi kinevezésem esetén a megbízólevelemmel összhangban támogatni fogom a tiszta, igazságos és versenyképes átmenetért felelős ügyvezető alelnököt abban a feladatában, hogy felülvizsgált állami támogatási

szabályokat terjesszen elő annak érdekében, hogy a támogatási intézkedéseket a lakhatásra is lehessen fordítani, különösen ami a megfizethető és energiahatékony szociális lakhatást illeti.

A hatályos állami támogatási szabályok értelmében számos módozat áll a tagállamok rendelkezésére a lakhatás támogatására. Előfordulhat, hogy egyes intézkedések az uniós jog alapján nem minősülnek állami támogatásnak, akár olyanok is, amelyek közvetlenül a háztartások és az uniós polgárok javát szolgálják. Más intézkedések pedig illeszkednek az általános gazdasági érdekű szolgáltatások rendszeréhez, vagy közvetlenül az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel egyeztetetők össze. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó jelenlegi szabályok értelmében a tagállamok végrehajthatnak szociális lakhatási intézkedéseket, különösen ami a hátrányos helyzetű vagy társadalmilag legalábbis kevésbé előnyös helyzetű csoportok számára biztosított szociális bérlakásokat illeti. Emellett a hatályos állami támogatási szabályok is lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy támogassák az energiahatékony lakások fejlesztését.

Bár szakpolitikai szempontból kétségkívül sürgősen további intézkedésekre van szükség a megfizethető és energiahatékony lakások elérhetővé tétele érdekében, a Bizottság és a tagállamok közötti eddigi megbeszélések azt mutatták, hogy a megfizethető lakhatásra vonatkozó állami támogatási szabályok felülvizsgálata sokrétű kérdés, és további értékelésre van szükség arra vonatkozóan, hogy miként lehet a legjobban elérni céljainkat. E feladat végrehajtása során meg kell találnunk az arany középutat, nehogy kiszorítsuk a magánberuházásokat és indokolatlan mértékben torzuljon a verseny a lakáspiacon, és mindeközben megfelelő támogatásról kell gondoskodnunk a társadalom legkiszolgáltatottabb rétegeinek szociális lakhatását illetően, ami a szociális szerződés részeként továbbra is a kormányok alapvető felelőssége.

Az eddigi eredményekre építve a tiszta, igazságos és versenyképes átmenetért felelős ügyvezető alelnökkel együtt meg fogjuk határozni, hogy konkrétan hogyan kellene módosítani az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó szabályokat és a kapcsolódó iránymutatásokat a beruházások ösztönzése és a lakhatás megfizethetőségének biztosítása érdekében. Az Európai Parlament folyamatosan tájékoztatni fogjuk az ezzel kapcsolatos munkáról. E szabályok felülvizsgálata egyike a megfizethető lakhatásra vonatkozó, hamarosan elkészülő európai tervben foglalt számos kezdeményezésnek, amelyet a biztosi testület érintett tagjaival együtt fogok előterjeszteni.

A közös költségvetési szabályokat nemrégiben megreformálták. Az új rendelkezések 2024. április 30-án léptek hatályba, és megteremtik a megfelelő egyensúlyt egyrészt az államadósság fenntarthatóságának biztosítása, másrészt a fenntartható és inkluzív növekedést biztosító beruházások és reformok szükségessége között. A költségvetési szabályok nem írnak elő kifejezett mentességet semmilyen kiadásra vonatkozóan, de a nettó kiadási mutató fogalm meghatározása kizárja a kamatkiadásokat, az uniós programokra fordított olyan kiadásokat, amelyeket teljes mértékben az uniós alapokból származó bevételekből fedeznek, valamint az Unió által finanszírozott programok nemzeti társfinanszírozását. Ez a társjogalkotók tudatos döntése volt. Újdonság, hogy az új rendelkezések alapján a tagállamok hosszabb költségvetési kiigazítási pályát is választhatnak, feltéve, hogy ezt a beruházások és reformok iránti hiteles kötelezettségvállalás támasztja alá. Ez a megközelítés megenged bizonyos költségvetési mozgásteret, amelyet a tagállamok a beruházások előmozdítására használhatnak.

Az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság kérdései

6. Mi az Ön elképzelése a tárcájával kapcsolatban a megbízólevelében foglaltakon túl, és milyen örökséget kíván maga után hagyni? Milyen jogalkotási javaslatokat és egyéb kezdeményezéseket javasol a biztosi testületnek elfogadásra a következő öt évben, és különösen az első 100 napban? Hogyan fogja biztosítani, hogy ezek a javaslatok, valamint a meglévő jogszabályok végrehajtása megerősítsék Európa versenyképességét? Ezeket a jogalkotási javaslatokat célzott hatásvizsgálatokra szándékozik-e alapozni? Hogyan tervezi biztosítani az európai zöld megállapodás és az energiával kapcsolatos jogszabályok hatékony végrehajtását? Hogyan fogja biztosítani az energiahatékony elsődlegessége elvének hatékony végrehajtását a tervezési, szakpolitikai és jelentős beruházási döntések során? Ön szerint milyen szerepet játszik az energiahatékony az uniós ipar versenyképességének növelésében? Mi a véleménye az energiaunió irányításáról? Hogyan látja a technológiasemlegesség szerepét az energiaágazatban? Mi a véleménye az atomenergiáról és a kis méretű moduláris reaktorokról (SMR)? Milyen elképzelései vannak az energiarendszer integrációjának előmozdításáról? Hogyan tervezi erősíteni a polgári szerepvállalást a munkájában?

Az energia központi tényező az Európa előtt álló azon kihívások kezelésében, amelyeket egész Európában mindenki saját bőrén tapasztalhatott. Itt említendő többek között a biztonság, beleértve a gazdasági biztonságot, a megélhetési költségeket és a versenyképességet is, valamint az éghajlatváltozás is. Fő célom, hogy az energiaunió

megszilárdítása révén biztonságos módon tiszta és megfizethető energiakészleteket tudunk biztosítani, ami kritikus fontosságú nemcsak az európai versenyképesség és a biztonság, hanem dekarbonizációs erőfeszítéseink szempontjából is. Ugyanakkor az átállásnak társadalmilag méltányos módon kell végre mennie, különösen a munkahelyek és a költségek tekintetében, ideértve a megfizethető és fenntartható lakhatást is.

A tiszta ipari megállapodás keretében az első 100 napon belül elő fogom terjeszteni a megfizethető energiára vonatkozó cselekvési tervet (lásd a 8. kérdésre adott választ). Ennek részét fogja képezni egy munkaterv, amely beruházások, infrastruktúra és együttműködés révén kívánja a rendszerköltségeket csökkenteni, és így hozzáférést biztosítani az olcsóbb energiához. Emellett elő fogok terjeszteni egy ütemtervet az orosz energiainport megszüntetésére is. A ciklus során a későbbiekben további olyan kezdeményezésekre is sor fog kerülni, amelyek hozzájárulnak a versenyképességre, a biztonságra és a dekarbonizációra irányuló erőfeszítésekhez. Itt említendő az ellátásbiztonsági keret felülvizsgálata, valamint a tiszta energiára irányuló beruházási stratégia, melynek célja a megújuló energiaforrások, az energiahatékonyság és az energetikai infrastruktúra fellendítése. Az energia megfizethetőbbé tételét egy villamosítási cselekvési terv, valamint egy, a fűtésre és hűtésre vonatkozó stratégiai megközelítés is elő fogja segíteni. Az éghajlatért, a nettó zéró és tiszta növekedésért felelős biztossal együttműködve elő fogok terjeszteni egy keretszabályozást a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának csökkentésére és fokozatos megszüntetésére.

Azon leszek, hogy Európa energetikai átállásban betöltött globális vezető szerepét megőrizzem, építve azokra az európai kezdeményezésekre, amelyek a megújuló energia és az energiahatékonyság globális növelésére irányulnak, és hozzá szeretnék járulni a globális éghajlat- és energiapolitikai jövőképünk meghatározásához a Brazíliában megrendezésre kerülő COP30 konferencia összefüggésében és azon túlmenően is. Versenyképességünk továbbá szorosan összefügg nyitott stratégiai autonómiáinkkal is. Az nem lehet, hogy a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségünket egy újabb függőséggel váltsuk fel, és ezentúl az importált tiszta technológiákra és kritikus fontosságú nyersanyagokra legyünk ráutalva.

Megbízátsáom alatt figyelemmel fogom kísérni a biztosi testület elé terjesztett jogszabályok hatásait. Ennek során a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatások alapján fogok eljárni, mérlegelve a kihívásokat és célkitűzéseket, a kompromisszumokat, az intézkedések lehetséges formáit és azok valószínűsíthető hatásait, az egyszerűsítést mindig szem előtt tartva. Ennek alapját jól strukturált nyilvános konzultációk és visszajelzési mechanizmusok fogják képezni.

Egy erőteljesebb európai ipari és versenyképességi menetrend csak akkor lehet sikeres, ha a már elfogadott energiapolitikai intézkedések ténylegesen végrehajtásra kerülnek.

Az energiával kapcsolatban újonnan elfogadott jogszabályok teljes körű végrehajtása politikai prioritás, hiszen el kell érni az európai zöld megállapodás célkitűzéseit, és biztosítani kell, hogy kézzelfogható eredmények szülessenek helyi szinten mind a lakosság, mind a közösségek számára. Az Európai Parlamenttel és a tagállamokkal, sőt a városokkal és régiókkal is szoros együttműködésben felügyelni és aktívan támogatni fogom a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó keret végrehajtását és érvényre juttatását annak biztosítása érdekében, hogy jó úton haladjunk a közös energia- és éghajlat-politikai céljaink felé, amelyeket a 2030-ra és az azt követő időszakra tűztünk ki. A végrehajtás munkafolyamata ki fog terjedni a végleges energia- és klímatervek értékelésének nyomon követésére, valamint évente legalább két végrehajtási párbeszéd megszervezésére az érdekelt felekkel.

A végrehajtás nagy jelentőséggel bír Európa versenyképessége szempontjából. Ha sikerül elérni célkitűzéseinket és végrehajtani az energiahatékonyságra és a megújuló energiára vonatkozó jogszabályainkat, az költséghatékonyra teheti a dekarbonizáció folyamatát Európában, hiszen így gazdaságaink kevésbé függenek majd az importtól, olcsóbb megújuló energiaforrásokat tudunk integrálni a rendszerbe, hogy teljes mértékben kihasználjuk a bennük rejlő előnyöket, és az energiaszegénység elleni küzdelemben is hasznunkra lehet. Ezenkívül a villamosenergia-piac szerkezetének közelmúltbeli reformja olyan intézkedéseket is magában foglal, amelyek javítják az árstabilitást és a kiszámíthatóságot a befektetők számára, és vonzó környezetet teremtenek az energiarendszert európai viszonylatban összekapcsoltabbá és rugalmasabbá tevő beruházások számára.

Az energiaunió megszilárdításához egy jobb, egyszerűbb, eredményesebb és költséghatékonyabb megközelítésre és irányításra van szükség. Ez elengedhetetlen ahhoz, hogy közösen megvalósítsuk éghajlat- és energiapolitikai céljainkat, gondoskodjunk az energiaellátásról, és megfizethetőbbé tegyük az energiát a vállalkozások és a fogyasztók számára. Partnerségeket kell kialakítani a tagállamokkal a jobb tervezés és a szakpolitikai döntések összehangolása, valamint a szorosabb nyomon követés, a nagyobb átláthatóság és szakpolitikai felelősségvállalás érdekében. A nemzeti energia- és klímaterveknek nagyobb kiszámíthatóságot kell nyújtaniuk, hogy az energetikai

átálláshoz szükséges beruházások hosszú sora meg tudjon valósulni. E célból aktualizálni és egyszerűsíteni fogom az energiaunió jelenlegi irányítását, együttműködve az éghajlatért, a nettó zéró és tiszta növekedésért felelős biztossal. Emellett körültekintően fogok eljárni, és együtt fogok működni a biztosi testület érintett tagjaival, különösen a gazdaságért és a termelékenységért felelős biztossal, valamint a végrehajtásért és egyszerűsítésért felelős biztossal a további egyszerűsítések elérése és a politikai iránymutatásokban bejelentett versenyképességi koordinációs eszközzel való szinergiák lehető legjobb kihasználása érdekében.

A technológiai semlegesség központi fogalom, és egyben záloga a tagállamok azon szabadságának, hogy maguk alakíthatják ki energiamixüket az európai szerződéssekkel összhangban. Minden létező energetikai megoldásra szükség lesz, amennyiben megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású energia az alapjuk. Az előrejelzések szerint 2040-re lezárul a villamosenergia-ágazat dekarbonizációja. E folyamat nagyrészt a megújuló energiának köszönhetően tud végbemenni, de az atomenergia is jelentős mértékben hozzájárul majd ehhez a folyamathoz. A kis moduláris reaktorok képesek alacsony szén-dioxid-kibocsátású villamos energiát és hőt biztosítani, és segíteni tudnak nemcsak a villamosenergia-termelés, hanem a nehezen csökkenthető kibocsátású ágazatok, például a közlekedés, a vegyipar és az acélipar dekarbonizációjában is. Megbízólevelemhez híven támogatni fogom a kis moduláris reaktorok kifejlesztésének és bevezetésének felgyorsítását Európában a 2030-as években, a kis moduláris reaktorokkal foglalkozó európai ipari szövetségre támaszkodva. A nukleáris anyagok minden jövőbeli felhasználásának feltétele azonban továbbra is a legszigorúbb nukleáris biztonsági előírások betartása, valamint az, hogy a nukleáris hulladék és a kiegészítő fűtőelemek valamennyi típusa biztonságos módon ártalmatlanításra kerüljön.

Az energiahatékonyság elsődlegességének elve annyit jelent, hogy elsősorban nem az energiarendszer bővítésére törekszünk, hanem inkább megpróbáljuk intelligensebben és hatékonyabban működtetni. A Bizottság már kidolgozott egy ágazatspecifikus iránymutatást az ipar, az energia, a közlekedés és a pénzügyi ágazat számára, segítve a döntéshozókat abban, hogy egyéb lehetőségek mellett az energiahatékony alternatívákat is értékeljék. Az iparnak minél alacsonyabb energia- és termelési költségekre van szüksége. Ez energiahatékonyabb és technológiailag fejlettebb ipari folyamatok alkalmazásával érhető el, ami csökkenti majd a költségeket, további növekedéshez járul hozzá, új ügyfeleket és beruházókat vonz, és fokozza az ipari versenyképességet. A villamosítás kulcsfontosságú eszköz lesz az energiahatékonyság további növeléséhez.

Az elkövetkező öt évben Európának az energiarendszer legkülönbözőbb elemeit kell integrálnia, például a villamosenergia- és hőellátást, a hidrogént, a rugalmassági megoldásokat, az energiahatékonyságot és a végfelhasználói ágazatokat. A cél a dekarbonizáció felgyorsítása, valamint a rendszer hatékonyabbá és versenyképesebbé tétele a lehető összes szinergia kiaknázása révén. Az általános cél az lesz, hogy Európa nettó zéró kibocsátásra való átállását egy integrált energiarendszer támogassa, amely tiszta, saját termelésű villamos energiával működik. Az energiarendszer további digitalizálása és a digitális technológiákban rejlő lehetőségek feltárása mindezek során döntő jelentőségű lesz, ezért stratégiai ütemtervet fogok előterjeszteni a digitalizáció és mesterséges intelligencia energiaágazatban való felhasználására vonatkozóan.

Az energetikai átállás azonban csak akkor lehet sikeres, ha garantáljuk, hogy a lakosság tényleg megtapasztalja az előnyeit, és aktívan részt vegyen a folyamatban, és ha garantálni tudjuk, hogy mindebből senki ne maradjon ki. A polgári szerepvállalás megerősítése munkám meghatározó eleme lesz. Legyen szó akár az energia megfizethetőségéről, akár a munkahelyek biztonságáról vagy a növekvő lakhatási és fűtési költségekről, foglalkoznunk kell az emberek aggodalmaival. Ez lesz az energetikai átállás folyamatának frontvonala. Annak biztosítása érdekében, hogy az európai polgárok mind egyénileg, mind a közösségeken belül élvezhessék az energetikai átállás előnyeit, a Bizottság elő fog terjeszteni egy, a lakosság részvételével kialakítandó energetikai intézkedéscsomagot.

7. Milyen tervei vannak az ellátásbiztonsági keret felülvizsgálatára? Milyen tanulságokat vonhatunk le az ukrajnai háborúból? Milyen stratégiát javasol a domináns vagy megbízhatatlan beszállítóktól és ellátási útvonalaktól való további diverzifikációra? Milyen kezdeményezéseket kíván tenni az energiaellátás fizikai és kiberfenyegetésekkel szembeni védelme érdekében? Milyen lépéseket fog tenni a külső beszállítóktól való függőség csökkentése, valamint a tiszta energia és a kritikus infrastruktúra megerősítése érdekében az EU-n belül, beleértve a hidrogéngazdaság fejlesztését és a megfelelő hidrogénellátást? Milyen szerepet szán az Európai Hidrogénbanknak? Hogyan alakítaná ki a keresletoldali választ és a tárolást magában foglaló uniós rugalmassági stratégiát? Hogyan fogja kezelni az energiaellátás volatilitása jelentette kihívást a megnövekedett megújulóvillamosenergia-termeléssel összefüggésben? Hogyan értékeli az európai hálózatokra vonatkozó hatályos jogi keretet, és milyen intézkedéseket javasolna annak javítására? Milyen konkrét intézkedéseket fog javasolni a villamosenergia-hálózatok korszerűsítésének felgyorsítására, valamint a tagállamokon belüli és a

tagállamok közötti meglévő szűk keresztmetszetek megszüntetésére, beleértve az elosztás, a tengeri és a nagyon nagy távolságra történő átvitel szintjét, továbbá a rendszerösszekötő kapacitásra vonatkozó 15%-os cél elérésére? Mi a véleménye az energiainfrastruktúra-projektek uniós finanszírozásáról, valamint az Európai Versenyképességi Alapban és a következő többéves pénzügyi keretben betöltött szerepéről? Milyen intézkedéseket tervez a villamosítási cselekvési tervvel kapcsolatban?

Az EU jól működő ellátásbiztonsági keretrendszerrel rendelkezik, de az egyszerűsítésre szorul, és át kell némileg alakítani, hogy előre reagálni tudjon a jövőbeli fejleményekre. Ki kell terjeszteni annak érdekében, hogy kezelni tudja azokat az újonnan felmerülő kockázatokat, amelyek a kritikus infrastruktúrákat fenyegetik, illetve az éghajlatváltozással, a kiberbiztonsággal és fizikai fenyegetésekkel függenek össze. A felülvizsgálat pont jókor kínál lehetőséget keretrendszerünk aktualizálására.

Mindenképpen tanulnunk kell abból, amit Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja során tapasztaltunk. Sokba került a lecke, de most már tudjuk, mennyire veszélyes, ha egy megbízhatatlan energiaszolgáltató kényének-kedvének vagyunk kitéve, aki fegyverként használja az energiaellátást. A jövő egy dekarbonizáltabb, villamosítottabb és integráltabb energiarendszer képét rajzolja ki, és miközben efelé haladunk, gondoskodnunk kell arról, hogy az ágazatközi kockázatokat jobban kezeljük. A jövőbeli zavarok enyhítése érdekében az EU-nak prioritásként kell kezelnie a felkészültséget és a koordinációt, ugyanakkor elő kell mozdítania a kínálat diverzifikálását, a gázkereslet csökkentését és a hatékony tárolást, valamint az energiahálózatok határokon átnyúló összekapcsolását. A meglévő keret felülvizsgálata során gondoskodni kell róla, hogy a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivétele rendezett módon történjen és megfizethető legyen, fel kell gyorsítani a fenntarthatóbb és belföldön előállított alternatívák kifejlesztését, valamint ki kell aknázni a keresletoldali intézkedésekben rejlő lehetőségeket. Az energiaellátás fizikai és kibernetikus fenyegetésekkel szembeni védelmét illetően szorosan együtt fogunk működni a tagállamokkal. Az infrastrukturális stressztesztek, a rezilienciával foglalkozó EU-NATO munkacsoport, valamint a villamos energiára vonatkozó kötelező kiberbiztonsági szabályok már eddig is eredményesnek mutatkoztak – munkánk során ezeket fel fogjuk használni.

Az európai energiaágazat és gazdaság rezilienciájának kulcsa az ellátás és az útvonalak diverzifikálása, a megújuló energiaforrások és a tiszta energia, az energiahatékonyság, valamint a belső energiapiac elmélyítése. A tiszta energiára való minél gyorsabb átállás csökkenti a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget. Ahol szükség van rá, meg kell erősítenünk az energiarendszer-összekötőket, és javítanunk kell az energiatárolást. Folytatni fogjuk az uniós biogáz- és biometán-termelés fellendítését is.

A Bizottság előterjesztette az AggregateEU-t. Ez az első olyan mechanizmus az EU történetében, amely a gázkereslet összevonására irányul. Ez a mechanizmus átláthatóbbá tette a piacot, és alternatív ellátási lehetőségeket biztosított az orosz gáz helyettesítésére. Ezen első lépések alapján a keresletösszevonást ki fogjuk terjeszteni más termékekre is, például a hidrogénre és a kritikus fontosságú nyersanyagokra.

Az ellátásbiztonság az EU nukleáris iparában is kiemelt figyelmet érdemel. A nukleáris üzemanyagciklus diverzifikálásának fontosságát nem lehet alábecsülni, a ciklus bármelyik szakaszáról is legyen szó. Az Oroszországtól való függőség szerteágazó: idetartozik a pótalkatrész-ellátás és a karbantartás, de az átalakítási és dúsítási szolgáltatások is. Az EU nyitott stratégiai autonómiájának biztosítása érdekében fel fogom mérni, hogy az orosz energiainport megszüntetésére irányuló ütemterv kiterjeszhető-e a teljes nukleáris ellátási láncra. E célból a Bizottság szolgálatai együtt fognak működni a közművekkel és a tagállamokkal az ellátás diverzifikálása és az európai polgári nukleáris iparból való termékbeszerzés érdekében.

A megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén elengedhetetlen lesz az olyan ágazatok dekarbonizációjához, amelyekben a villamosítás csak nehezebben kivitelezhető. E tekintetben a közelmúltban elfogadott intézkedések végrehajtására fogunk összpontosítani, például a megújuló hidrogén ipari és közlekedési felhasználására kitűzött célértékek érvényesítésére. A jogi keret, ha megfelelő pénzügyi támogatás egészíti ki, ösztönözheti a termelést és az eladást, infrastruktúra-tervezési folyamatunk pedig megkönnyítheti egy jól koordinált európai hidrogénhálózat kialakítását. Ahhoz, hogy az uniós ipar megőrizze versenyképességét, szilárd hidrogéntermelési kapacitásokra lesz szükség az EU-ban, amelyeket nemzetközi partnerektől származó importnak is ki kell egészítenie. Ezért a felülvizsgált megújulóenergia-irányelvvel összhangban lépéseket fogunk tenni mind az importált, mind az EU-n belüli hidrogénnel kapcsolatban.

A tisztább üzemanyagok piacának növekedését az Európai Hidrogénbank fogja beindítani. Az ipar fizetőképessége ugyanis nem éri el a tiszta hidrogén még mindig túl magas előállítási költségeit, és az Európai Hidrogénbank segíteni tud e szakadék áthidalásában. Az éghajlatért, a nettó zéró és tiszta növekedésért felelős biztossal az eddigi tapasztalatokra építve együtt fogunk működni a jövőbeli aukciókon a tiszta hidrogén uniós előállításának

támogatása érdekében. Ezenkívül a tagállamokkal fel fogjuk gyorsítani a Hidrogénbank nemzetközi ágának kialakítását, hogy könnyebbé váljon az import, és a partnerszágokban gazdasági lehetőségek jöjjenek létre.

A kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatok dekarbonizációjában a szén-dioxid-leválasztásnak, -hasznosításnak és -tárolásnak is nagy szerep jut. Közre fogok működni az éghajlatpolitikáért, a nettó zéró és tiszta növekedésért felelős biztossal az ennek a technológiának a gyakorlati alkalmazásához szükséges megfelelő keretfeltételeken, többek között a szén-dioxid-infrastruktúrára összpontosítva.

Energiarendszerünk hatékonyságának növeléséhez és a megújuló energiaforrások jobb integrálásához, vagyis végső soron az energiaköltségek csökkentéséhez rugalmassági megoldásokra van szükség, mind a tárolás, mind a keresletoldali válasz tekintetében. Szélesebb körű alkalmazásuk azzal kecsegtet, hogy kisebb lesz az áringadozás, kevesebbszer kerül sor az igencsak költséges megújuló energiaforrások betáplálásának korlátozására, valamint optimalizálódnak a hálózati beruházások, ami mind a lakossági, mind az ipari fogyasztók számára előnyös lesz. Fel kell számolnunk azokat az akadályokat, amelyek a rugalmassági megoldások sokkal szélesebb körű alkalmazása előtt állnak, hogy felgyorsítsuk a beruházásokat, és irányt mutassunk a tagállamoknak.

A villamosítás ösztönzése érdekében egy villamosítási cselekvési tervre van szükség, amely iránymutatásul szolgálhat az akadályok felszámolására és a villamos energiához való hozzáférés felgyorsítására mind az ipar, mind pedig azon háztartások számára, amelyek még mindig fosszilis tüzelőanyagokat és egyéb energiaforrásokat használnak fűtésre és közlekedésre.

Az energiaügyért és lakhatásért felelős biztосként nagy hangsúlyt fogok helyezni hálózataink bővítésére és korszerűsítésére a fosszilis tüzelőanyagokról a tiszta energiára való átállás hatékonysága érdekében. Az éghajlatért, a nettó zéró és tiszta növekedésért felelős biztossal azon fogok dolgozni, hogy csökkentsük, majd fokozatosan megszüntessük a fosszilis tüzelőanyagok támogatását. A határokon átnyúló kulcsfontosságú infrastrukturális projekteket gyorsan és határozottan végre kell hajtanunk. Ugyanez áll a hálózatokra vonatkozó uniós cselekvési tervre is, amely konkrét intézkedéseket tartalmaz a villamosenergia-hálózatok korszerűsítésének és kiépítésének felgyorsítására, az elosztás szintjét illetően is. Ez rendkívül fontos a hálózatok összekapcsolására vonatkozó 15%-os célérték elérése szempontjából is.

Ehhez először is fel kell mérni a hálózatokra vonatkozó meglévő jogi keretrendszert azon intézkedések azonosítása érdekében, amelyekkel optimalizálni lehet a tagállamok közötti viszonylatban történő hálózattervezést, fel lehet gyorsítani az engedélyezést, biztosítani lehet a meglévő infrastruktúra hatékony használatát, intelligensebbé lehet tenni a hálózatokat, valamint egyszerűsíteni és egyszerűsíteni lehet a tervezési eljárásokat. Az energetikai átálláshoz szükséges hálózatok hatékony kiépítése érdekében együttműködési keretrendszerre van szükségünk mind a tengeri, mind a szárazföldi tevékenységekkel kapcsolatban. Ennek a keretnek megerősített regionális együttműködésen, a költségek és hasznok megfelelő elosztásán, valamint innovatív finanszírozási modelleken kell alapulnia. Együtt fogok működni a fenntartható közlekedésért és turizmusért felelős biztossal is a közlekedési és az energetikai infrastruktúra fejlesztésének összehangolásán, ami elengedhetetlen a várhatóan növekvő közlekedési villamosenergia-kereslet kielégítéséhez.

A tiszta energiával kapcsolatos infrastruktúrába történő beruházásoknak az elkövetkező években kitüntetett szerep jut, amint az a Draghi- és a Letta-jelentésben is áll. Ennek támogatása érdekében javaslatot fogok tenni egy célzott európai tisztaenergia-beruházási stratégiára, beleértve egy olyan kockázatmentesítési kezdeményezést is, amely a magántőke felszabadítására irányul. E stratégia központi szerepet fog játszani abban, hogy a tiszta energiába, többek között a kapcsolódó infrastruktúrába irányuló beruházások kapjanak elsőbbséget.

Gondoskodni fogok arról, hogy a NextGenerationEU-n és a jelenlegi költségvetésen keresztül rendelkezésre álló források felhasználásra kerüljenek. Biztosítani fogjuk továbbá, hogy költségvetésünk erejét arra használjuk fel, hogy mozgósítsuk és kockázatmentesítsük a magánberuházásokat.

8. Melyek lesznek a megfizethető energiaárakra vonatkozó cselekvési terv fő elemei? Milyen konkrét intézkedéseket fog bevezetni a háztartások, a vállalatok és az iparágak, különösen az energiaigényes iparágak energiaárainak csökkentése érdekében? Hogyan kívánja tovább kezelni az energiaszegénységet? Hogyan tervezi kiterjeszteni az energiavásárlási megállapodások és a kompenzációs különbözeti szerződések használatát a versenyképes árak biztosítása érdekében? Mi az álláspontja a jelenlegi energiapiaci ajánlattételi övezetekről? Milyen konkrét elképzelései vannak a megfizethető lakhatásra vonatkozó első európai terv és a lakásépítésre vonatkozó európai stratégia tekintetében, figyelembe véve az EU és a tagállamok e területen meglévő hatásköreit? Ön szerint melyek a fő szinergiák a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai terv, az energiahatékonysági irányelv és az épületek

energiahatékonyságáról szóló irányelv között? Véleménye szerint a következő többéves pénzügyi keretben milyen mértékben lehetne növelni az energiahatékonyság és a felújítások finanszírozását? Hogyan tervezi elérni a dekarbonizált és megfizethető fűtésre és hűtésre irányuló célt? Ön szerint mi a szerepe a szolár fűtésnek, a geotermikus energiának és a távfűtésnek? Hogyan fogja biztosítani, hogy uniós fellépés foglalkozzon a nagy lakótelepeken és a vidéki területeken a szigetelés problémájával? Hogyan fog hozzájárulni az új európai Bauhaus továbbfejlesztéséhez?

A fosszilis tüzelőanyagokkal való ellátás megingásai és az áremelkedések, amelyek végső soron az energiaválsághoz vezettek, megtanították nekünk, hogy milyen fontos a megfizethető energia mind a vállalkozások, mind a háztartások számára. Az energiaköltségek visszafogják az EU versenyképességét, és gyengítik az energetikai átállás számára biztosított támogatást. Az egyik legfontosabb feladatomban az lesz a mandátumom alatt, hogy csökkentsem a háztartások és a vállalkozások energiaköltségeit. A megfizethető energiára vonatkozó cselekvési terv a tiszta ipari megállapodás lényegi részeként a következő Bizottság mandátumának első 100 napján belül előterjesztésre fog kerülni.

Az energiaköltségek csökkentéséhez fel kell gyorsítani a versenyképes tiszta villamos energia elterjedését, növelni kell az energiahatékonyságot, és meg kell szilárdítani az energiauniót. Ehhez viszont az kell, hogy felszámoljuk az infrastrukturális szűk keresztmetszeteket és a szabályozás jelentette akadályokat, beleértve a megújuló energiaforrások és a hálózatok engedélyezési folyamatát. A cselekvési terv meg fogja erősíteni az energiabiztonságot és fel fogja lendíteni a beruházásokat, miközben a megfizethető energiához való hozzáférés biztosításával támogatni fogja az iparágakat, köztük az energiaigényes ágazatokat és a háztartásokat. A rendszerköltségek csökkentésének lehetősége, az európai energiadiplomácia szerepének megerősítése, a polgárok részvételének előmozdítása és a mindenki számára igazságos átmenet biztosítása is vizsgálat tárgyát fogja képezni.

A megfizethető és biztonságos tiszta energiához való hozzáférés és a polgárok energetikai átállásban való részvételének előmozdítása szempontjából különösen fontos, hogy az európai villamosenergia-piac szerkezetének közelmúltbeli reformja végrehajtásra kerüljön. Annak érdekében, hogy gyorsabban függetleníteni tudjuk a villamosenergia-számlákat a fosszilis tüzelőanyagok ingadozó áraitól, szorosan együtt fogunk működni a tagállamokkal. A cél az, hogy a kompenzációs különbözeti szerződések formájában nyújtott állami támogatás versenyképes és piacbarát legyen, és garanciák és szabványosítás révén javítsa az energiavásárlási megállapodások elérhetőségét, amelyek különösen az energiaigényes iparágak számára elengedhetetlenek.

A megújuló energiához való hozzáférés és az épületek energiahatékonyságának javítása alapvető fontosságú lesz az energiaszegénység kezelése szempontjából is, ami a lakhatás megfizethetősége szempontjából is jelentőséggel bír (lásd a 4. kérdésre adott választ).

Foglalkoznunk kell a növekvő rendszerköltségekkel, például a hálózati díjakkal, adókkal és illetékekkel is, hiszen manapság a fogyasztók villamosenergia-számláinak egyharmada ezekből tevődik össze. Az éghajlatért, a nettó zéró és tiszta növekedésért felelős biztossal körbe fogjuk jární azt a kérdést, hogy miként lehet elérni, hogy az adók – miközben támogatják a tiszta átállás célkitűzéseit – ne gyakoroljanak negatív hatást se az energiaárakra, se az uniós ipar versenyképességére. Az energetikai átállás előnyeinek teljes körű kiaknázása és e költségek mérséklése érdekében a megfizethető energiára vonatkozó cselekvési terv olyan intézkedéseket is tartalmazni fog, amelyek célja a magánberuházások mozgósítása, a hálózattervezés javítása, a digitalizáció fokozása és a meglévő hálózat használatának optimalizálása. Emellett ösztönzőket fog teremteni a rugalmasság számára, megfelelő területspecifikus árjelzésekkel jelezni fogja, hogy mely területeken van a legnagyobb szükség a beruházásokra, és meg fogja erősíteni a belső energiapiac irányítási keretét, hogy az alkalmas legyen egy valóban integrált, a megszilárdított energiaunióba illeszkedő európai rendszerben való működésre.

Fel kell gyorsítanunk azokat a projekteket, amelyek lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy élvezhessék a tiszta energia előnyeit. Azon is dolgozni kell még, hogy a megújuló energiaforrások, az energetikai infrastruktúra és a tárolás engedélyezése gyorsabb legyen. Bár a villamosenergia-ágazat továbbra is prioritás lesz, a fűtés és hűtés dekarbonizációjához különböző megoldásokra lesz szükség a különböző körülmények kezeléséhez, attól függően, hogy hőszivattyúkról, naphőenergiáról, geotermikus energiáról, illetve távfűtésről van-e szó. A tagállamokkal, az iparral és a pénzügyi intézményekkel együttműködve minden erőmmel azon leszek, hogy e megoldások minél gyorsabban megvalósulhassanak.

Az elnök megbízott engem, hogy dolgozzak ki egy európai tervet a megfizethető lakhatás kérdésének megoldására. Ilyen tervre eddig még nem volt példa. Bár a lakhatással kapcsolatos szakpolitikákért és beruházásokért továbbra is elsősorban a tagállamok felelősek, az uniós jogi, szakpolitikai és finanszírozási eszközök is stratégiai szerepet

játszhatnak ezen a területen (további részletek a 3. kérdés alatt). Megkezdődött a felülvizsgált energiahatékonysági irányelv, az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv és a megújulóenergia-irányelv végrehajtása. A tagállamok fűtési és hűtési terveket dolgoznak ki az érintett települések számára, amelyekben meghatározzák, hogy mely kiszolgáltatók helyzetben lévő fogyasztókkal kapcsolatban kell célirányosan intézkedni, valamint nemzeti épületfelújítási terveket alakítanak ki, amelyek a legrosszabb állapotban lévő épületekre összpontosító, célirányos intézkedéseket tartalmaznak tagállami szinten. A tervek jellemzője a hosszú távú tervezés, amire a beruházóknak nagy szüksége van. Mindezen erőfeszítéseknek szerves részét kell képezniük a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai tervnek. Az építési termékekről szóló új rendelet végrehajtásának felgyorsítása ezenkívül lehetővé fogja tenni a gyártók számára, hogy olyan termékeket gyártsanak, amelyekre az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv végrehajtásához szükség van.

Annak érdekében, hogy az energiaszegény háztartások és mikrovállalkozások élvezhessék az energiahatékony otthonok, üzemek és technológiák és a kisebb számlák előnyeit, alapvető fontosságú több magánfinanszírozás bevonása és a finanszírozás hatékonyságának javítása. Az európai energiahatékonysági finanszírozási koalícióval együttműködve értékelné fogjuk az energiahatékonyság finanszírozását, az energiahatékonyságba történő beruházásokat pedig az EU tiszta energiára irányuló beruházási stratégiájának szerves részévé tesszük.

Bár az épületek elsősorban a társadalmilag igazságos és fenntartható energetikai átállás szempontjából fontosak, ugyanakkor lehetőséget kínálnak az építőipari ágazat versenyképességének fokozására is. A dinamikus és erős építőipari ágazat előfeltétele annak, hogy megfizethető és biztonságos épületeink legyenek, és épített környezetünk fenntartható legyen. A megfizethető lakhatásra vonatkozó európai terv részeként lakásépítési stratégiát dolgozunk ki a lakáskínálat támogatása érdekében. Ez számos intézkedést magában foglalna, így például az építési költségek csökkentését, az építőipari ágazat termelékenységének növelését, az innovatív megoldások – például az induló vállalkozásokat és a szociális innovációkat támogató sorozatos felújítások – szélesebb körű elterjesztését, valamint az ágazat környezeti teljesítményének javítására irányuló intézkedéseket. A környezetvédelemért, a vízgazdálkodás rezilienciájáért és a versenyképes körforgásos gazdaságért felelős biztos támogatása érdekében szinergiákat kívánok kialakítani az új európai Bauhaus (NEB) és a megfizethető és fenntartható lakhatás iránti uniós igények között, előmozdítva a Bauhaus három alapvető értékét: a fenntarthatóságot, az inkluzivitást és az esztétikát.

A Gazdasági és Monetáris Bizottság kérdése

9. Hogyan tervezi az állami támogatási szabályok felülvizsgálatát a tiszta, igazságos és versenyképes átmenetért felelős ügyvezető alelnökkel együtt annak érdekében, hogy a szociális lakhatást lehetővé tevő lakhatási támogatási intézkedéseket valósítsanak meg? Fontolóra venné-e egy olyan mentességi kategória létrehozását, amely általános gazdasági érdekű szolgáltatásként a közepes bérleti díjjal rendelkező háztartások számára megfizethető lakhatást biztosítana, és milyen feltételek mellett?

Biztosi kinevezésem esetén a megbízólevelemmel összhangban támogatni fogom a tiszta, igazságos és versenyképes átmenetért felelős ügyvezető alelnököt abban a feladatában, hogy felülvizsgált állami támogatási szabályokat terjesszen elő annak érdekében, hogy a támogatási intézkedéseket a lakhatásra is lehessen fordítani, különösen ami a megfizethető és energiahatékony szociális lakhatást illeti. E szabályok vizsgálata egy a sok kezdeményezés közül, amelyek a megfizethető lakhatásra irányuló, a közeljövőben elkészülő európai tervben szerepelni fognak. E feladat végrehajtása során meg kell találnunk a megfelelő egyensúlyt, nehogy a megfizethető lakhatásra vonatkozó állami támogatási szabályok alóli mentességek miatt kiszoruljanak a magánberuházások a lakáspiacról, és indokolatlan mértékben torzuljon a verseny. A további részleteket lásd a fenti 5. kérdésre adott válaszomban.

A Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság kérdése

10. Milyen elképzelései vannak a szén-dioxid-mentes energiaunióval kapcsolatosan? Hogyan tervezi erősíteni az energiabiztonság és a kibocsátáscsökkentési célkitűzések közötti szinergiákat és összehangolást? Hogyan fogja felgyorsítani a megújuló energiák bevezetésének ütemét az EU 2030-ra vonatkozó megújulóenergia-célkitűzéseinek elérése érdekében, többek között a REPowerEU teljes körű végrehajtása és az e tekintetben tapasztalható engedélyezési késedelmek kezelése révén? Milyen szerepet szán a megújuló energiáknak a megfizethető energiaárakra vonatkozó cselekvési tervben? Az igazságos átmenettel összefüggésben hogyan fogja egyszerűsíteni az épületekre és az építkezésekre vonatkozó hatályos uniós jogszabályok végrehajtását a vállalkozások és a fogyasztók adminisztratív terheinek csökkentése érdekében, és hogyan képzelel el támogatni

különösen az alacsony jövedelmű háztartásokat házaik felújításában és dekarbonizációjában, többek között a Szociális Klímaalapon keresztül?

A megszilárdított energiaunióknak képesnek kell lennie arra, hogy megfizethető tiszta energiával lássa el az európai háztartásokat és vállalkozásokat, hogy növelje az energiabiztonságot, és biztosítani kell, hogy 2050-re végbemenjen a klímasemlegességre való átállás, mégpedig méltányos módon és valamennyi szereplő részvételével. A megújuló energiaforrások minél gyorsabb elterjesztése és az energiarendszerbe való integrálása hozzájárul az energiabiztonsághoz. Csak így tudjuk éghajlat-politikai céljainkat megfizethető módon elérni, gazdaságainkat egyre jobban függetleníteni az importtól és teljes mértékben kiaknázni az olcsóbb megújuló energiaforrások előnyeit.

Az energetikai átállás fő hajtóereje a villamosítás lesz. 2040-re lezárul a villamosenergia-rendszer dekarbonizációja, vagyis addigra az csak megújuló energiaforrásokon és alacsony szén-dioxid-kibocsátású megoldásokon fog alapulni. Egyelőre a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó jogszabályi keret végrehajtására és érvényesítésére fogunk összpontosítani, stabil alapokat biztosítani a 2040-es keretrendszernek, és a jövőbeli döntéseket az ennek során nyert tanulságok vezérlik majd. E folyamat során együtt fogok működni az ügyvezető alelnökkel a tiszta, igazságos és versenyképes átmenet érdekében.

Fontos, hogy felhasználjuk minden létező tiszta és olcsó energiát, különösen a megújuló energiát, és az egész energiarendszer hatékonyságán javítanunk kell. Célunk, hogy törekvéseink a gyakorlatban megvalósuljanak, és hogy elérjük a megújuló energiaforrásokra vonatkozó legalább 42,5%-os célkitűzésünket, a 45% elérésére törekedve. Ahhoz, hogy e további megújulóenergia-kapacitás előnyeit tovább tudjuk adni mind az ipari, mind a lakossági fogyasztóknak, ösztönzőket kell teremtenünk arra, hogy több energiavásárlási megállapodás jöjjön létre, hatékonyabban kell használnunk és gyorsabban ki kell építenünk a korszerűsített hálózati infrastruktúrát; fel kell gyorsítanunk az engedélyezési folyamatokat; valamint a rendszer összköltségének csökkentése érdekében könnyebben elérhetővé kell tennünk a rugalmassági megoldásokat, például az akkumulátorokat és a keresletoldali válaszokat.

Az engedélyezési eljárások felgyorsításának köszönhetően időben be tudjuk majd fejezni a megújulóenergia-projekteteket, ami előfeltétele megújulóenergia-céljaink és dekarbonizációs erőfeszítéseink elérésének. A megújuló energiaforrások alkalmazásának stratégiai tervezése biztosítja, hogy azok tényleges bevezetése együtt járjon a környezetvédelemmel, többek között azokon a területeken, amelyeket a felülvizsgált megújulóenergia-irányelv a megújuló energiaforrások hasznosításának felgyorsítására alkalmasként azonosított. A terek többszörös kihasználásával mindenki számára előnyös megoldások születnek majd, ötvözve a környezetvédelmet a megújuló energiaforrások elterjedésével. Szorosan együtt fogok működni a tagállamokkal annak érdekében, hogy a tervezés javítását és a megújuló energiaforrások engedélyezésének felgyorsítását célzó új szabályaink gyorsan végrehajtásra kerüljenek. Kezdünk pozitív fejleményeket tapasztalni a helyszínen, különösen az új engedélyezési szabályokat alkalmazó tagállamokban, de az engedélyezés felgyorsítására további ötleteket is meg fogunk vizsgálni, különösen azon infrastruktúrával kapcsolatban, amely a megújuló energiaforrások energiarendszerbe való költséghatékony integrációjához szükséges.

Az energetikai átmenet társadalmi igazságosságának összefüggésében az épületek felújítása kihagyhatatlan lehetőség az energiaszámlák csökkentésére. A tagállamoknak például biztosítaniuk kell majd, hogy a közfinanszírozás iránti kérelmek és eljárások egyszerűbbek legyenek. A jövőben az épületek energiahatékonyságáról szóló átdolgozott irányelv végrehajtására vonatkozó iránymutatás is segítheti további párbeszéd kialakítását a tagállami hatóságokkal.

2026-tól a Szociális Klímaalapról leírvhatók lesznek az energiahatékony lakhatásra irányuló beruházások, többek között a nem lakhatási célú épületek felújítása és rendeltetésének megváltoztatása és megfizethető szociális lakások kialakítása révén. Ez az alap rendkívül fontos lesz a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások, közlekedési felhasználók és mikrovállalkozások számára. Ezért szociális klímaterveiken keresztül a tagállamok strukturális intézkedéseket és beruházásokat fognak bevezetni, szükség esetén ideiglenes közvetlen jövedelemtámogatást biztosítanak a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások számára, és hozzájárulnak lakásaik energiahatékonyságának javításához vagy dekarbonizációjához. A megfizethető lakhatásra irányuló európai terv keretében a kihívások jobb feltérképezésének, a meglévő épületek felújítása és az új épületek megépítése előtt álló akadályok további felszámolásának, valamint a lehetséges egyszerűsítési intézkedések azonosításának köszönhetően még több tudásra tehetünk majd szert ezen a szakpolitikai területen, amit az intézkedések kialakítása során is figyelembe fogunk venni.

A Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság kérdése

11. Amint azt megbízólevele is hangsúlyozza, a lakhatás minősége és megfizethetősége emberek milliói számára kulcsfontosságú kérdés Európában. Hogyan tervezi a lakásépítési stratégia kidolgozását, különös tekintettel az építési termékek belső piacának megvalósítására és az építőipari ágazat jobb digitalizációjára a lakhatás támogatása, valamint a lakáskínálat minőségének és fenntarthatóságának javítása érdekében? A lakáskínálat javítása mellett hogyan kezelné a rövid távú bérbeadás rendszerszintű problémáit, figyelembe véve a rövid távú bérbeadást szabályozó, nemrégiben elfogadott rendeletet, a szolgáltatási irányelvet és a tagállamok szubszidiaritását, valamint hogyan biztosítaná a jelenlegi lakásállomány hatékony és hozzáférhető használatát?

A lakásépítési stratégia a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai terv egyik legfontosabb pillére lesz. Ha javítani kívánjuk a megfizethető és fenntartható lakhatáshoz való hozzáférést, mindenképpen növelni kell a lakáskínálatot. Átfogó megközelítés nélkül azonban fennállna az a veszély, hogy tovább emelkednek a lakásárak, és az építőiparban tapasztalható akut termelékenységi és versenyképességi problémákra sem születne megoldás.

A lakáskínálat növelése magában nem elegendő a kereslet kielégítéséhez, hanem egyre magasabb, a lakosság számára már megfizethetetlen árakhoz vezet. Az új lakások építése és a felújítás 2023-ban 3%-kal csökkent, 2024-ben pedig várhatóan további 6%-kal fog visszaesni. Az új lakóépületek építési költségei 2018 és 2023 között 34%-kal nőttek, mivel a magasabb anyag- és munkaerőköltségeket nem ellensúlyozta hatékonyságnövekedés, és az építőipar jellemzően nagyon munkaerő-igényes. Ennek eredményeként az ágazat termelékenysége alacsony, sőt egyre csökken (30%-kal alacsonyabb, mint a feldolgozóiparé), az innováció csak lassan terjed, miközben a környezetre gyakorolt hatás nagy. Az innováció, a digitalizáció és az automatizálás jelentős hatékonyságnövekedést eredményezhet és növelheti a termelékenységet, hozzájárulhat az építési költségek csökkentéséhez és az építőipar környezeti teljesítményének javításához.

Ennek fényében a lakásépítésre vonatkozó új stratégia keretében több elemet is meg lehetne vizsgálni, többek között a következőket: 1. új építésitemék-szabványok kidolgozása az innováció, valamint az ipari technológiák és módszerek támogatása érdekében, amelyeknek köszönhetően a gyártók teljes mértékben kihasználhatják az egységes piac előnyeit; 2. a tervezés, az engedélyezés és az építés valamennyi szakaszának digitalizálása a lakásépítés és -felújítás javítása és felgyorsítása érdekében; 3. a szabályozásban és iparban bevált legjobb módszerek terjesztése a tagállamok, a nemzeti hatóságok és az építőipari ökoszisztéma egyéb szereplőinek támogatása érdekében; 4. az építőipari szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása Unió-szerte annak érdekében, hogy az építőipari ökoszisztéma kiaknázhassa az egységes piacon belüli gazdasági integrációban rejlő lehetőségeket; 5. a munkaerő tovább- és átképzése, többek között a digitális és zöld készségek terén a termelékenység növelése, valamint az új otthonok és felújítások iránti nagy kereslet kielégítése érdekében.

Ami a szálláshelyek rövid távú kiadását illeti, elismerem, hogy a közelmúltbeli piaci tendenciák minden bizonnyal kihatnak a megfizethető lakhatásra és a helyi lakosságra, mind az egyensúlyhiány, mind a lehetőségek tekintetében. Nyilvánvaló, hogy a különböző régiók vagy városrészek a helyi és idegenforgalmi kereslet terén eltérő nyomást tapasztalnak, és eltérő igényeik lehetnek. Együtt fogunk működni a tagállamokkal és a platformokkal a rendelet gyors és hatékony végrehajtásának érdekében, hogy az EU-ban a hatóságok pontos és naprakész adatokkal rendelkezzenek a rövid távú bérbeadási tevékenységekkel kapcsolatban. Így a hatóságok célirányos, tényeken alapuló és a helyi körülményekhez képest arányos módon tudják majd szabályozni a rövid távú bérbeadási piacokat. Megbízólevelemmel összhangban és a biztosi testület többi érintett tagjaival együtt folytatni fogom annak vizsgálatát, hogy mit lehetne tenni a rövid távú szálláshely-szolgáltatás rendszerszintű problémáinak kezelése érdekében. Mind a hatóságokkal, mind az érdekelt felekkel további együttműködést fogok szorgalmazni annak érdekében, hogy kiderítsük, mi a legjobb megoldás ebben a fontos kérdésben.

A Regionális Fejlesztési Bizottság kérdése

12. Az Ön feladatai közé tartozik a lakásépítésre vonatkozó európai stratégia kidolgozása. Hogyan kíván egyensúlyt teremteni az építési költségek csökkentése és az épületek környezeti teljesítményének javítása között? Milyen kezdeményezéseket javasolna az építőipari ágazat termelékenységének növelésére? A kohéziós politika finanszírozásának hatóköre szigorúan a lakóingatlanok energiahatékonyságának javítására, a marginalizált közösségek befogadásának előmozdítására, a „nemzetközi védelemben” részesülő vagy azt kérelmező személyek lakhatási infrastruktúrájára korlátozódik. A megfizethető lakhatásra vonatkozó új európai terv keretében és a kohéziós politika finanszírozásának megkésztetése mellett milyen további intézkedéseket javasolna a „mindenki számára megfizethető lakhatás” jegyében történő építések előmozdítására? Mi a véleménye a szociális szolgáltatásokra alkalmazandó, az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra (SGEI) vonatkozó uniós állami támogatási szabályok felülvizsgálatáról? Végezetül milyen szinergiákat tervez kialakítani a kohéziós politikai

alapot, az EBB-támogatás és más uniós programok, például az InvestEU vagy a Szociális Klímaalap között annak érdekében, hogy olyan hosszú távú lakhatási megoldásokat lehessen biztosítani, amelyek nemcsak megfizethetők, hanem környezeti és energetikai szempontból is fenntarthatók?

Európa energiafogyasztásának 40%-a az épületekre esik, amelyek nemcsak élettartamuk során termelnek üvegházhatású gázokat, hanem megépítésük és lebontásuk során is. Az újonnan épülő házakra vonatkozó energiaszabványok bevezetése a nyolcvanas években figyelemreméltó hatással járt. Ezeknek az energiahatékonysági követelményeknek köszönhetően az új épületek energiafogyasztása mára a felére csökkent. Tovább kell azonban javulniuk, ha 2050-re uniós szinten el akarjuk érni a nettó zero kibocsátást, márpedig én elkötelezett vagyok e cél mellett. Az új, jó teljesítményű épületek mellett a nagyobb felújítási arány – amely jelenleg még messze elmarad az Európa éghajlat- és energiapolitikai céljainak eléréséhez szükséges évi 3%-os célkitűzés mögött – nemcsak az energiafogyasztást fogja csökkenteni, hanem számos európai polgár életkörülményeit is javítani fogja, enyhíteni fogja az EU energiafüggőségét, és megfizethetőbbé teszi az energiaszámlákat. Fontos ebben az összefüggésben megemlíteni, hogy az Európában termelődő hulladék jelentős arányban – az összes hulladék 37%-át tekintve – építési-bontási hulladék.

Fel kell tehát gyorsítanunk a felújításokat, de költséghatékony és alacsony környezeti hatással járó módon. Támogatni fogom a tagállamokat abban, hogy beruházzanak az épületek energetikai felújításába, a legrosszabb környezeti teljesítményű házakkal kezdve. Az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv egyik alapelve az, hogy a felújítást a legrosszabb épületekkel kezdik („Worst buildings first”). Ez lehetővé teszi a felújítások előnyeinek és hatásainak maximalizálását, és a közpénzek felhasználásának ez a leghatékonyabb módja. A lakásépítésre vonatkozó új stratégiában például célul tűzhetjük az innováció és a digitalizáció támogatását az építőiparban, beleértve az innovatív ipari megközelítéseket, például a telephelyen kívül (offsite) előregyártott elemeket felhasználó építkezést. Ezek a megközelítések növelni fogják az ágazat termelékenységét és hozzájárulnak az építési költségek csökkentéséhez (lásd még a 11. kérdésre adott választ). A biztosi testület érintett tagjaival és a tagállamokkal azt is meg fogom vizsgálni, hogy miként lehetne javítani a felújítási vagy bontási munkálatok előtt elvégzendő ellenőrzések (más néven „hulladékauditok”) tervezését és digitalizálását annak érdekében, hogy az újráfelhasználható és újrafeldolgozható anyagokat azonosítani, a veszélyes anyagokat pedig ártalmatlanítani lehessen.

A körforgásos újrahasználat és újrafeldolgozás javításával, az ellátás diverzifikálásával és a legfejlettebb anyagok felhasználásával egyben az alapanyaghiány is enyhíthető, ami csökkentené a nyersanyagoktól való függőségünket, és előmozdítaná az innovációt. Az építési termékekről szóló új rendelet ezt az építési termékekre vonatkozó több mint 400 európai szabvány aktualizálásával fogja elősegíteni. Az aktualizált harmonizált európai szabványok alapján forgalomba hozott termékek megbízható digitális információkat fognak tartalmazni, többek között környezeti adatokat, például a szénlábnyom méretét, valamint az újrafeldolgozott tartalomra, az újragyártásra és a javításra vonatkozó információkat. Külön szabványok vonatkoznak majd a használt termékekre az építési termékek újrahasználatán alapuló egységes piac megteremtése érdekében.

A kohéziós politika már most is jelentősen hozzájárul az uniós lakásszektor javításához, többek között azáltal, hogy azt megfizethetőbbé és energiahatékonyabbá teszi. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Kohéziós Alap már jelenleg is finanszírozza a megfizethető otthonok építését és felújítását, az energiahatékonyság javítását és a városfejlesztés támogatását. Emellett az Igazságos Átmenet Alap többek között azáltal segíti a régiókat a zöld gazdaságra való átállásban, hogy lakhatást biztosít az elbocsátott munkavállalók számára. Ezeket a beruházásokat innovatív pénzügyi eszközökkel kívánjuk felgyorsítani, mint például az Európai Beruházási Bank által nyújtott kölcsönökkel és vissza nem térítendő támogatásokkal, valamint olyan kezdeményezésekkel, mint az új európai Bauhaus. A tiszta, igazságos és versenyképes átmenetért felelős ügyvezető alelnököt támogatni fogom az állami támogatási szabályok felülvizsgálatában, hogy azok a lakhatásra is kiterjedjenek, különösen ami az energiahatékonyságot és a szociális lakhatást illeti (lásd a 9. kérdésre adott választ). A megbízólevélben javasoltaknak megfelelően segíteni fogom a kohézióért és a reformokért felelős ügyvezető alelnököt egy olyan javaslat kidolgozásában, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy megduplázzák a megfizethető lakhatásra irányuló kohéziós politikai beruházásaikat.

A mindenki számára megfizethető lakhatás előmozdítása érdekében szorosan együtt fogok működni a kohézióért és a reformokért felelős ügyvezető alelnökkel, a tiszta, igazságos és versenyképes átmenetért felelős ügyvezető alelnökkel, valamint a gazdaságért és termelékenységért felelős biztossal azért, hogy hosszú távú, megfizethető és fenntartható lakhatási megoldásokat kínáljunk. Közös erőfeszítéseink közé tartozik az Európai Beruházási Bankkal való együttműködés egy olyan páneurópai beruházási platform kialakítása érdekében, amely a megfizethető és fenntartható lakhatásba irányuló magán- és közberuházásokat tud mozgósítani (lásd a 3. kérdésre adott választ).

Az európai energiahatékonysági finanszírozási koalíció keretében együtt fogunk működni a bankokkal és a pénzügyi befektetőkkel is, hogy azonosítsuk azokat az intézkedéseket, amelyek javítják beruházásaink hatékonyságát és növelik a magánberuházások arányát. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó szabályok változásaival kapcsolatos álláspontomat az 5. kérdésre adott válaszomban részleteztem.

Végezetül a tiszta, igazságos és versenyképes átmenetért felelős ügyvezető alelnök irányítása alatt a biztosi testületben dolgozó kollégáim – nevezetesen az emberekért, készségekért és felkészültségért felelős ügyvezető alelnök, valamint az éghajlatért, a nettó zéró és tiszta növekedésért felelős biztos – a Szociális Klímaalapon keresztül beruházásokat és finanszírozást fognak elérhetővé tenni. Ez lesz a módja azon problémák felszámolásának, amelyekkel az energiaszegénység és a közlekedési szegénység által érintett, kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások szembesülnek.

Ez a megközelítés biztosítani fogja, hogy lakhatási politikáink megfeleljenek az uniós szintű céloknak, és konkrét, pozitív helyi hatásokkal járjanak.